

vedblive at tynge og knuge den enkelte Mand ned til at fortæbes enten i Drukkestab eller i Fattighuset, naar han kommer ud af Arresten. Derfor siger jeg: lad os prøve her i Folkethinget, hvor vi have med Menigmands Sag at gøre, — thi det er dennes Sag jo, det gaar væsentlig ud over ham i slige Tilfælde — om vi ikke her kunde blive enige om, at Staten skal svare for sine Anklagere og for sine Dommere, og dette er et Spørgsmaal, som er forbigaaet ikke blot i Udfastet, men ogsaa i Motiverne. Salte jeg Latin, vilde jeg sige: *vestigia terræ*: de ere i Proceskommissionen hange for at komme ind paa dette Spørgsmaal, men det kan ikke undgaas, vi maa have det for og prøve, hvad Flertallet i Folkethinget siger derom. Men der er ogsaa en anden Slags Kjendelse end Fængslingskjendelsen, som kan paadrage den Sigtede og virkelig mange Tilfælde har paadraget ham ikke ubetydelige Tab. Dermed mener jeg Beslaglæggelse af Varer, naar der bagefter følger Frisindelse. Der gives her i Landet en Klasse af Mennesker, som hedde yndige Uldvarehandlere. Det er Mænd navnlig fra Sylland, der gaa omkring og sælge Uldtøj. Denne Klasse Mennesker faar jævnlig — det kan jeg oplyse ved mangfoldige Retsdomme — efter Angivelse af Kjøbmænd deres Varebeholdninger anholdte, og ikke blot de Varer, som de gaa med, men Politimestrene gaa i Kraft af deres Myndighed som Undersøgelserdommere hen, hvor disse Uldvarehandlere have deres Oplag, undersøge deres Varebeholdninger og lægge dem under Beslag. Det varer saa i halve Aar og sommetider, naar det gaar til Spiefteret, i hele Aar, inden der falder Dom, og da er det sket i mange Tilfælde, at Spiefteret eller Dverretten har ophævet disse Beslaglæggelser; men saa faae Uldvarehandlerne deres Varer tilbage i bedærvet og bestadiget Tilstand, og Priserne kunne i Mellemtiden være sunkne. Jeg har i min Praxis havt det Tilfælde, at en sjællandsk Birkebonner tog en Mandes Varebeholdning til en Værdi af 4,000 Kr., som han vilde bruge ved at bosætte sig som Kjøbmand i Solbæk, tog den ude i Ods-hæred og beholdt den i sin Varetagt, indtil den omtrent helt og holdent blev frigiven af Spiefteret; men saa vare Priserne faldne, og Varerne mere eller mindre bedærvede. Hvor skal denne Mand faae sin Erstatning? Han kan ikke faae den hos Dommeren, og han er dog efter Rettens Dom uretteligen anholdt. Staten gaar gennem sine Embedsmænd hen og tager denne Mandes Formue og forhindrer ham i at drive sin berettigede borgerlige Næringsvei, og bagefter er der Ingen, der vil vide af, at han skal have sit Tab erstattet. Havde det været en Privatmand, som havde udført en saadan Arrest, saa var han kom-

men til at give Erstatning til den Forurettede. Det se vi jo her hvert Aar, at Private tvinges til at give Erstatning for uberettiget Arrestbeslag. Hvorfor kan Staten ikke have den selv samme Pligt, naar den overstrider sine Loves Grændser? Jeg skulde mene, at saadanne ubesjædede Beslaglæggelser bør erstattes paa een eller anden nem Maade, og at Omkostningerne derved bør falde paa Statskassen, og jeg tror, at dette ligesaa vel som Erstatning for ulovlig Fængslingskjendelse har sin Plads i nærværende Udfast. — Hermed vil jeg afslutte mine Betragtninger over dette Udfast, og jeg kan ikke andet end i det Hele erklære dette Forslag for et vellykket Arbejde, og jeg tror, at den ærede Forfatter, som begyndte Indledningen her (Boos), har hævdet sig en smuk Plads i vor Lovgivningskreds ved at levere os dette Arbejde.

Sable: Naar jeg tager Ordet om Forslaget om Strafferetspleien, har jeg dertil en noget anden Grund, end da jeg tog Ordet om den saakaldte borgerlige Retspleie. Ved den hidt-nævnte Sag forsøgte jeg, saavidt det stod til mig som Løgmænd, at gjøre Almenheden bekendt med, hvilke store Interesser der her stod paa Spil, og opfordrede den til nøie at følge med, hvad det her dreiede sig om. Det er jo ikke nogen Ubetydelighed, det dreier sig om, naar der er Tale om personlige Rettigheder, om Familierettigheder, om Arverettigheder, om Rettigheder i Eiendomme, om Rettigheder i Kontraktforhold, Rettigheder, hvorpaa de fleste Folks hele Tilværelse beror; og Retskrænkelser paa dette Omraade ere jo noget høist Vigtigt. Ikkebestemte forekom det mig, — og det var derfor, jeg tog Ordet om det forrige Lovforslag — at det ikke paa en tilfredsstillende Maade var et Fremskridt, naar der skulde sørges for, at Folk kunde blive stillede paa et andet Retsgrundlag end det, hvorpaa de hidtil have staaet. Hvad det her foreliggende Forslag angaar, da gjælder det jo nærmest om Samsundet, ikke om de private Interesser. Det er ikke dem, der krænke de Privates Interesser, men dem, der krænke det hele Samsund, som der her er Tale om. Her maa man nu for at stille sig paa det rette Standpunkt paatalde Almenhedens Samsundsinteresse, og det kunne vi med et fremmed Ord kalde Humanitet, som ogsaa blev nævnt af den ærede fore-gaaende Taler; men Humanitet kan paaeraabes paa en forskjellig Maade. Der kan ved en Sag som Strafferetspleien spørges, om man ikke optager Beskæmmelser, som kunne krænke det enkelte Individ, om man ikke kommer til at straffe Ustyldige. Men man kan krænke Humaniteten paa en anden Maade, nemlig naar man stiller sig saa lempelig overfor Forbrydelser og Misgjerninger, at man derved udsætter fredelige Borgere for at